

Europese uitwisseling over de kruisbestuiving tussen erfgoed en vrijetijdseconomie MOMAr

- Webinar van de provincie Groningen brengt meer dan 70 experts op het gebied van erfgoedbeheer uit zes landelijke gebieden van Europa samen
- De laatste sessie is gewijd aan de impact van de coronacrisis op het gebied van erfgoedbeheer

13 november 2020 - Het Europese project MOMAr (Models of Management for Singular Rural Heritage) van Interreg Europe hield vanwege de pandemie zijn tweede interregionale bijeenkomst in de vorm van een online webinar. Het evenement vond plaats van 11 tot 13 november onder de titel: "Heritage further than tourism - a sustainable future".

De bijeenkomst werd bijgewoond door de partners van MOMAr; de provinciale overheden van Zaragoza (Spanje) als projectleider, de provincie Mehedinti (Roemenië), Saksen-Anhalt (Duitsland), Zuid-Bohemen (Tsjechië), Corsica (Frankrijk) en de Provincie Groningen (Nederland) als gastheer van het evenement.

Daarnaast werden belanghebbenden uit elk van de betrokken landen uitgenodigd om goede en uitdagende voorbeelden van erfgoed management uit te wisselen. Met als doel de kennis te delen en te verdiepen in de uitdagingen waarmee de landelijke gebieden in Europa op het gebied van erfgoedbeheer te maken hebben. De oproep was een succes en registreerde meer dan 70 deelnemers in de eerste sessie en 40 in de tweede.

De COVID-pandemie zorgde voor een wijziging van het oorspronkelijke plan van deze Interregionale Bijeenkomst, die in de provincie Groningen zou plaatsvinden in combinatie met een wetenschappelijk programma en een studiebezoek. De MOMAr-partners hebben zich er echter toe verbonden het veldwerk te voltooien zodra reizen in Europa weer veilig is.

Leren van de anderen

Monique Antonis, programmamanager Erfgoed, Ruimtelijke Kwaliteit en Landschap en Ingrid de Vries, senior beleidsadviseur Vrijetijdseconomie bij de Provincie Groningen, samen met Maria del Carmen Gracia, Hoofd Cultuurdienst bij de Provincie van Zaragoza verwelkomden de eerste sessie en wezen het belang van het behoud van erfgoed om de identiteit van de regio's en de lokale bevolking te herstellen en om nieuwe bezoekers aan te trekken.

Partners en belanghebbenden namen vervolgens het woord om goede praktijkvoorbeelden in erfgoedbeheer te delen. Het eerste onderwerp dat werd behandeld was Erfgoed & Kunst. Met als voorbeeld een Jazzfestival dat deze zomer in Saksen-Anhalt werd gevierd. Ze hielden rekening de COVID-beperkingen en boden een hoogstaand muzikaal programma aan in een open ruimte op het platteland van Jerichow. Dit werd zeer gewaardeerd door de bewoners. Bovendien presenteerde de provincie Zaragoza een wedstrijd voor muurschilderingen in de stad Torrellas. Kunstenaars werden uitgenodigd om gevels te schilderen van huizen die spontaan werden aangeboden. Hierdoor ontstond een openluchtmuseum dat niet alleen nieuwe bezoekers naar de stad bracht, maar de gemeente hielp om vervallen gebouwen te herstellen en ze een nieuw leven te geven.

Erfgoed als uitvalsbasis om de ontdekking van de natuurlijke omgeving en het culturele landschap te stimuleren was het volgende onderwerp dat werd aangepakt. De gastheer

van het evenement, de provincie Groningen, begon met de presentatie van de wierde 'Maarhuizen', waar door inspanning en samenwerking van verschillende partijen de plek omgevormd wordt tot een culturele, ecologische en toeristische trekpleister. Met behoud, herstel en verdere ontwikkeling van het erfgoed en het omringende culturele landschap. De Provincie Mehedinti presenteerde de Via Transilvanica, een pad van 1200 km dat 200 jaar geschiedenis van de regio verteld. De route kan in etappes worden afgelegd, te voet of te paard. Meestal is het een reis voor Roemenen zelf om hun eigen identiteit en landschap te herontdekken. Nieuwe Waterleiding Zoutkamp van Groningen, was de volgende casus die gepresenteerd werd. Een combinatie van waterbeheer, veilig houden van cultureel erfgoed, leefbaarheid in het dorp Zoutkamp en omgeving, herontwikkeling van de sluis en verdere voortgang van de toeristische jachthaven. Vanuit Saksen-Anhalt werd de ervaring gedeeld van de Werelderfgoed-busroute die de vier UNESCO-werelderfgoed locaties combineert met in totaal 115 toeristische attracties in de regio. Deze voorziening, die gebruikt wordt door zowel toeristen als bewoners, heeft de medewerking van verschillende belanghebbenden opgeleverd om de grote verscheidenheid aan erfgoed in het gebied te ontsluiten. Vervolgens deelde Zaragoza de casus van de culturele parken van Aragón. Een geweldig voorbeeld van hoe nieuwe infrastructuur en diensten kunnen worden geïmplementeerd in een ontvolkt gebied met een uniek landschap en van grote ecologische waarde. Het laatste goede voorbeeld doet ons naar Zuid-Bohemen reizen om te leren over het herstel van een keten van kasteelruïnes langs de rivier de Malše. Door middel van workshops, evenementen en traditionele restauratietechnieken heeft dit project innovatieve en duurzame vormen van vrije tijdsbesteding gecombineerd met erfgoed. Het laatste blok was gewijd aan erfgoed en onderwijs door het samenwerkende vormingssysteem van de workshopschool Ribera Alta del Ebro.

De sessie werd afgesloten met de presentatie van verschillende uitdagende ervaringen voor lokale erfgoedbeheerders. Deze nieuwe aanpak, vooral gepromoot door het MOMAr-project, heeft de wil om "geleerde lessen om te zetten in successen door gedeelde kennis", zoals wetenschappelijk coördinator van MOMAr, Irene Ruiz, opmerkte.

Hoe COVID-impact het hoofd te bieden

De laatste dag stond volledig in het teken van het analyseren van en reflecteren op de impact van de pandemie op het erfgoedbeheer op het platteland. Hiervoor werd Valerie Magar, unitmanager bij het International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (ICCROM), uitgenodigd. De expert zette de activiteiten uiteen die vanuit de instelling worden uitgevoerd om tijdens de huidige COVID-crisis praktische tools en kennis te geven aan erfgoedprofessionals. Magar verklaarde hierover: "Deze crisis kan ons verdelen, of het kan ons verenigen, maar wat zeker is, is dat erfgoed kan helpen om de nodige bruggen te slaan".

Als aanvulling op de sessie beschreven belanghebbenden uit Zaragoza en Saksen-Anhalt succesvolle strategieën die de afgelopen maanden zijn uitgevoerd om de impact van COVID te bestrijden, zoals het gebruik van sociale media, crowdfunding campagnes, slimme werksystemen en internationale samenwerking. Het wetenschappelijk comité van MOMAr presenteerde ook de resultaten van een interne enquête die onder de belanghebbenden werd verspreid om de belangrijkste obstakels waarmee ze worden geconfronteerd te analyseren en wat de belangrijkste zorgen van de sector zijn.

Interreg-gemeenschap

De bijeenkomst opende ook een gesprek met een ander Interreg-project, KEEP ON, dat zich toelegt op de duurzaamheid en duurzaamheid van projecten op het gebied van cultureel erfgoed. Zijn vertegenwoordiger, Malgorzata Steckiewicz, presenteerde het werk van de zes betrokken partners en benadrukte de noodzakelijke elementen om de duurzaamheid van een project te bereiken. Dit zijn de samenleving, cultuur, economie en

het milieu. Maar het is ook essentieel, zei ze, deze factoren goed te coördineren, en om lokale gemeenschappen een centrale positie te geven als de belangrijkste begunstigde van het project ”.

Contact:

Janneke Verdijk - Provincie Groningen

j.verdijk@provinciegroningen.nl

Over MOMAr

Models of Management for Singular Rural Heritage (MOMAr) is een Interreg Europe programma gefinancierd door de Europese Unie. MOMAr ontwikkelt strategische manieren hoe om te gaan met cultureel erfgoed ten tijde van grote maatschappelijke- en landschappelijke vraagstukken: krimp, ontgroening en vergrijzing, terugloop in voorzieningen. De samenwerkende regio's hebben alle een schat aan uniek erfgoed waaronder UNESCO werelderfgoed. Als verantwoordelijke organisaties brengen zij beleid en werkwijzen in, om deze te verbeteren en aan te scherpen, en om lerend met elkaar op te trekken.

Meer weten:

www.interregeurope.eu/momar

<https://twitter.com/momarinterreg>

<https://www.facebook.com/momarinterreg/>

<https://www.instagram.com/momarinterreg/>